

Vetus Testamentum

In lege & opibz
Est conditionale
Est suorum pti
Dicit Si feceris
Est debitum
Est opus hois

Novus Testa: fidei

In pmissione grē
Est absolutum
Est filiorū liberorū
Dicit ego faciam
Est donum
Est opus deq

3

DISPVTA

TIO, QVARE FIDE IVSTIFICE-
mur, non dilectione.

PHIL. MEL.

ITEM.

LOCI PRAECIPVI DOCTRI-
nae Christianae.

VVITTENBERGAE ANNO
M. D. XXXI.

88

DISPUTA

TIOROVAREHIDEIVSTICE

MEMORIAM

THILMIL

1781

NOI TRACCIADOCORI

in Cydonia

WITTEBERGAE

M. M. X. X. X.

DISPUTATIO, QVARE FIDEI IUSTIFICEMVR, NON DILECTIONE.

- 1 Etiam aduersarij nostri coguntur fateri, quòd in iustificatione necesse sit primum fieri remissionem peccatorum: quia omnes sub peccato sumus.
- 2 Impossibile est remissionem peccatorum fieri, nisi fide in Christum, cum apprehendimus Christum mediatorem, & opponimus eum iræ dei. hæc fides consolatur & erigit conscientias.
- 3 Impietas est sentire, quòd dilectione dei consequamur remissionem peccatorum, quia id est sentire, quòd propter nostrum opus, non propter Christum habeamus remissionem peccatorum, ita meritum Christi tolleretur & obrueretur.
- 4 Imò impossibile est adesse dilectionem, nisi prius sit apprehensa misericordia. Nam priusquam hoc fit, corda fugiunt iram dei, & irascuntur iudicio dei.
- 5 Ergo manifestum est, quòd sola fides iustificat, hoc est, ex iniustis acceptos efficiat & regeneret.
- 6 Triplex iusticia est, una rationis, altera quam lex dei exigit. tertia quam Euangelium promittit.
- 7 Constat nos neq; ratione iustificari, neq; lege, sed

Euangelio. nam alioqui frustra Euangelium traditum esset.

- 8 Constat Christum mediatorem esse: nec nos habere accessum ad deum ratione, aut lege, prius, quam per Christum.
- 9 Nec per Christum habemus accessum, nisi fide. Rom. 5.
- 10 Iusticia rationis, est iusticia operum, quae ratio efficit. Hanc iusticiam homines intelligunt.
- 11 Falsum est, quod per talia opera rationis, ut monachatus, & similia exercitia, mereamur remissionem peccatorum.
- 12 Nam hoc est honorem mediatoris ademptum Christo, tribuere illis operibus rationis. Fide per Christum habemus accessum ad deum, non per opera rationis.
- 13 Iusticia legis, est dilectio dei & proximi. hanc non intelligit ratio humana. Et Sophistae loquentes de dilectione dei, quid sit dilectio non possunt ostendere. quia natura humana oppressa concupiscentia, non uidet quid sit diligere deum.
- 14 Honos mediatoris non est tribuendus nostrae dilectioni, etiam si qua esset. Ideo accedimus ad deum, non merito dilectionis nostrae, sed fide propter Christum.
- 15 Ideo dicit Paulus nos non iustificari ex lege, sed ex pro

promissione.

- 16 Necesse est igitur iusticiam promissionis adesse, ante iusticiam legis aut rationis.
- 17 Promissio fide accipitur. Prius igitur fide iusti sumus, qua accipimus promissam recōciliationem, quā legem facimus.
- 18 Maledicti sint qui ad deum lege aut ratione accedunt sine mediatore Christo.
- 19 Et tamen cum fide renati sumus, accepto Spiritu sancto fit in nobis iusticia legis, dilectio dei & proximi, timor dei, obedientia erga magistratus, parentes, patientia, & similes uirtutes.
- 20 Hęc inchoata impletio legis est effectus in his, qui iam fide iustificati sunt & renati.
- 21 Non igitur regenerat dilectio.
- 22 Principio igitur iustificat fides, quę regenerat.
- 23 Nec honos mediatoris postea transferendus est in impletionem legis, quę in nobis fit.
- 24 Ideo nec postea reputamur iusti coram deo, propter illam legis impletionem, sed ideo, quia fide habemus accessum per Christum.
- 25 Et illa legis impletio est ualde exigua & immunda, quia manent in nobis reliquię peccati.
- 26 Et tamē hęc iusticia legis fidē necessario sequitur.
- 27 Sed hoc est præstandum, ne ita queramus iusticiā legis, ut fidem tollamus, neue confidamus illa le-

gis

- gis impletione. Certò statuendum est, quòd fide propter Christum iusti reputemur, qualis qualis sit illa legis impletio, quæ sequi debet.
- 28 Sophistæ tantum loquuntur de legis impletione, de fide non dicunt. Fingunt nos iustos reputari propter illam impletionem legis, non per fidem.
29. Et sumus iusti per illam iusticiam, sed iusticia legis quam deus non acceptat, nisi propter fidem, quæ mediatorem Christum apprehendimus.
- 30 Hinc facile omnes sententiæ de operibus explicari possunt. Nunquã potest fieri lex, aut si quid sit, non est acceptum, nisi prius fide apprehenderimus mediatorem Christum. Sic docet Christus, sine me nihil potestis facere.
- 31 Ergo quandoquãq; laudantur opera, necesse est intelligi, quòd fides asit, quia sine Christo nihil placet deo.
- 32 Insania est imaginari, quòd lex uere fiat sine Euãgelio, sine Christo. Tantum igitur opera, propter fidem sunt accepta.
- 33 Iacobus recte dicit. Iustificamur fide & operibus, quia opera iustificamur iusticia legis, quæ certe fidẽ sequi debet, sed tamen hæc iusticia legis, non est iusticia coram deo, nisi propter fidem.
- 34 Et hæc sequentia opera, quia propter fidẽ placet, etiam meritoria sunt, non iusticiae aut uitæ æternæ, sed

ne, sed aliorum bonorum corporalium, & spi-
ritualium.

35 Lex enim habet mercedem, quare in nobis imple-
tio legis meretur certa præmia.

36 Cum dicimus, Sola fides iustificat, intelligi hoc de-
bet, non tantum quòd initio accipiat remissionem
peccatorum seu conuertat, sed etiam quòd deinceps
sola fides reputetur à deo pro iusticia, tam
etsi impletio legis necessario sequitur. Verùm hæc
impletio legis non est accepta coram deo, nisi pro-
pter fidem.

37 Ita habent conscientie certam consolationem in Chri-
sto per fidem, & sciunt quomodo operandum sit,
& quæ opera placeant, & quòd fide per Chri-
stum accipiant spiritum sanctum, ut bene ope-
rari queant.

In summa. Conclufit scriptura omnia sub peccatum,
ut promissio ex fide Iesu Christi daretur credentibus.

Aristoteles recte & prudenter dicit medium in uir-
tute constituendum esse proportionem Geometricam, non
Arithmetica.

DISPUTATIO Alia.

- 1 Traditio humana instituta aut obseruata hac opinione, quòd mercatur remissionem peccatorum, aut iustificationem, est impia.
- 2 Opera ipsa traditionum fieri licet, sed ita, ne iusticiam fidei euertant.
- 3 Ita sancti potuerunt uti traditionibus, non ut peccas mereretur iustificationem. Sed uelut scholis, in quibus certa tempora, certæ lectiones ad discendum constituuntur, nō ut sint peculiare cultus utiles ad placandum deum.
- 4 Certissimum est remissionem peccatorum sola fide contingere.
- 5 Rechabite laudantur in scripturis propter obseruationem certarum traditionum, quia abstinebant à uino, nec habebant certas possessiones.
- 6 Quamquam autem magis obedientia debita parentibus laudetur, sicut in exemplis interdum genus non species laudatur, quam ipsa res, tamen cum tam magnifica promissio addita sit, rem quoque placuisse deo necesse est.
- 7 Necesse est igitur, quòd has traditiones seruauerint sine iniuria fidei. quia quicquid tollit gloriam Christi impium est.
- 8 Nam qualiacumque exempla citantur, nō debent manifeste

nifesto Euangelio præferri.

- 9 Et exempla secundum certam regulam intelligi debent, non regula propter exempla corrumpi.
- 10 Rechabite inter gentes habitauerunt, inter quas ut ederent testimoniū suæ fidei, uoluerunt discerni per tales notas, non uoluerunt per eas iustificari. Et credibile est, quod scribunt Iudæi, hos non fuisse Israelitas, sed ex uicinis gentibus, inter quas opus fuit certo discrimine.
- 11 Quare cum sine impia opinione seruauerint suum morem Rechabite, laudati sunt.
- 12 Sic in lege cultus sine impia opinione seruati, ut politica disciplina seu pædagogia, placebant deo.
- 13 Sed seruati tanquam mererentur iustificationem coram deo, displicebant deo.
- 14 Male igitur prætexunt Monachi Rechabitarum exemplum suis traditionibus, cum ipsi docuerint per suas traditiones mereri iustificationē.
- 15 Quanquam ridiculum est conferre Rechabitas cum Monachis. Rechabite seruo carebant domibus, agris, uineis. Monachorum paupertas tota simulata & ficta est.
- 16 Male etiam prætexitur exemplum Rechabitarum traditionibus, quas exigunt Pontifices tanquam necessarios cultus. Nam traditiones non sunt necessarij cultus, et ob hanc causā uiolari possunt.

§ Iosaphat

- 17 Iosaphat & rex Niniue indixerunt ieiuniū, non ut per ieiunium iustificarentur homines. Quid enim opus erat peccatis imperare ieiunium, si ita quærebatur iustificatio?
- 18 Sed externa confessio et protestatio erat fidei. Rex Niniue ostendit hoc nouo exemplo se credere Ionæ, & alios ad credendum Ionæ inuitabat.
- 19 Ita Iosaphat uolebat hortari ad pœnitentiam & orationem.
- 20 Talia erant & Encenia instituta à Machabeis, non quòd obseruatio dici ex operæ operato esset cultus, sed ut esset monumentū, uelut Trophæum, admonens ad gratias agendas.
- 21 Et erant politica mandata, quibus debuit obedire populus, propter regiam auctoritatem, sicut alijs legum edictis.
- 22 Dissimiles sunt traditiones, quæ nunc exiguntur uelut necessarij cultus, et prætextu Ecclesiasticæ potestatis.
- 23 Oportet enim in ecclesia retineri doctrinam de iusticia fidei, quòd fide accipiamus remissionē peccatorum, & fide iustificemur, nec possimus placare iram dei per tales cultus. Oportet & retineri doctrinam de libertate Christiana, quòd non sint necessarij tales cultus ad iusticiam fidei. Et quod Euangelium prohibeat peccatum & iusticiam
ponere

ponere in talibus obseruationibus. 1201

Terræ forma non est absolute spherica, tametsi Plinius
dicat. Est autem terra figura prima de qua cōsen-
sus iudicat: orbemq; certe dicimus terræ, quem
uerticibus includi fatemur.

LOCI DOCTRINAE CHRISTI-
ANAE PRICIPVI.

Πνευματικοί

- De Deo.
De Creatione.
De lege. de ueteri testamento.
De Euangelio. de nouo testamento.
De peccato, & effectib. peccati.
De libero arbitrio.
De gratia, & donatione spiri. sanct.
De poenitentia, & modo iustificationis.
De timore dei.
De fide iustificante. De spe.
De ecclesia.
De potestate clauium.
De sacramentis.
De caritate, & bonis operibus.
De cruce.
De oratione.
De promissionibus rerum corporalium & eternarū.
De libertate Christiana & abrogatione legis.

πολιτικοί.

De coniugio.

De magistratu.

De diuisione rerum, quòd Euangelium non precipiat
Platonicam communicationem facultatum.

Quòd liceat exercere iudicia: Ius dicere secundum leges
ciuiles rationi consentaneas.

Quod liceat uti legitimis contractibus.

παρεδόσεις.

Traditiones institutæ ad iustificationem impiæ.

Traditiones aperte pugnantes contra mandata dei.

Mores publici, qui docendi causa & tranquillitatis
causa seruantur.

De scandalo.

F I N I S.

Faint, illegible text at the top of the page.

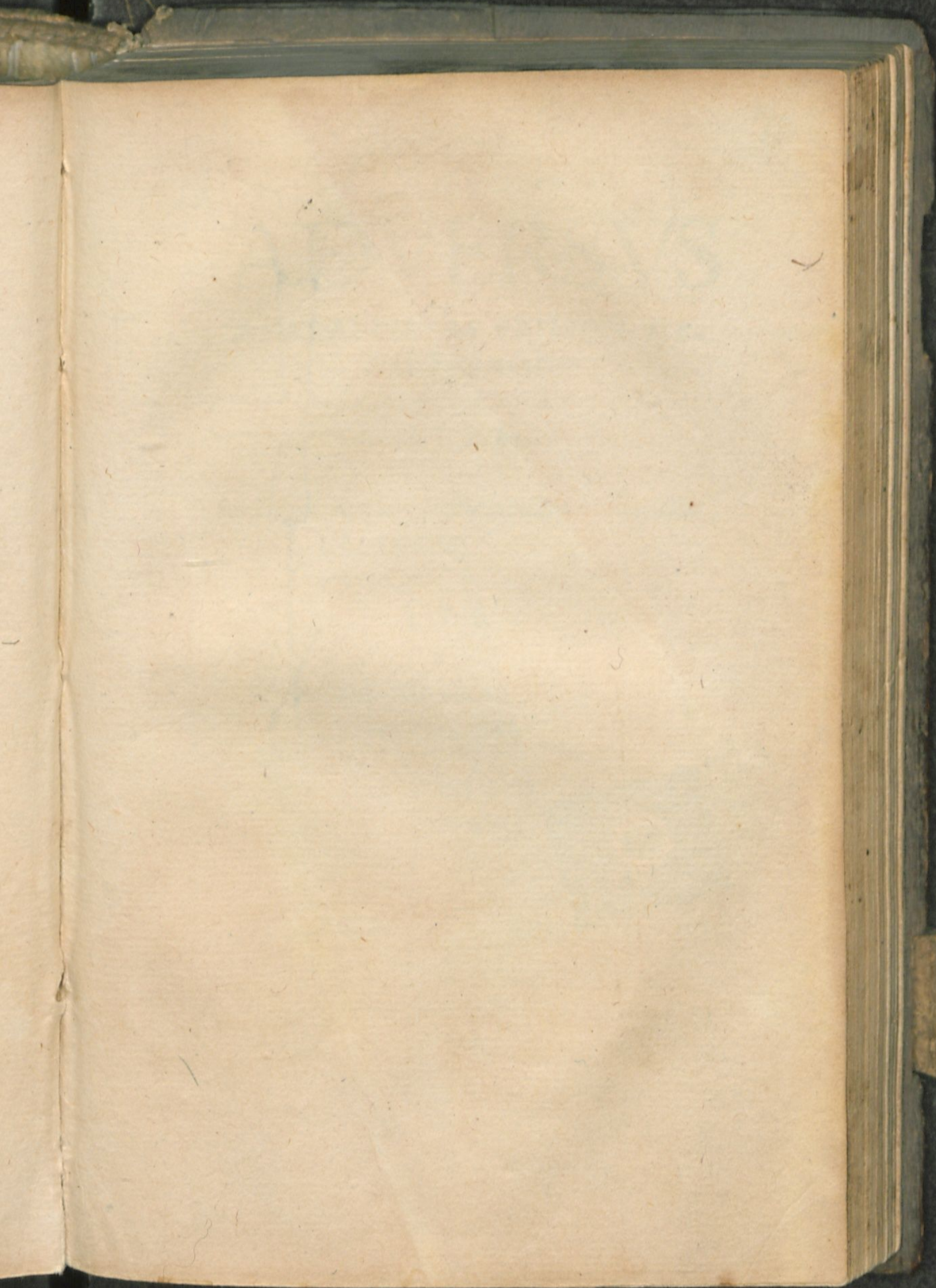
Several lines of faint, illegible text in the upper middle section.

Several lines of faint, illegible text in the lower middle section.

Faint, illegible text at the bottom of the page.

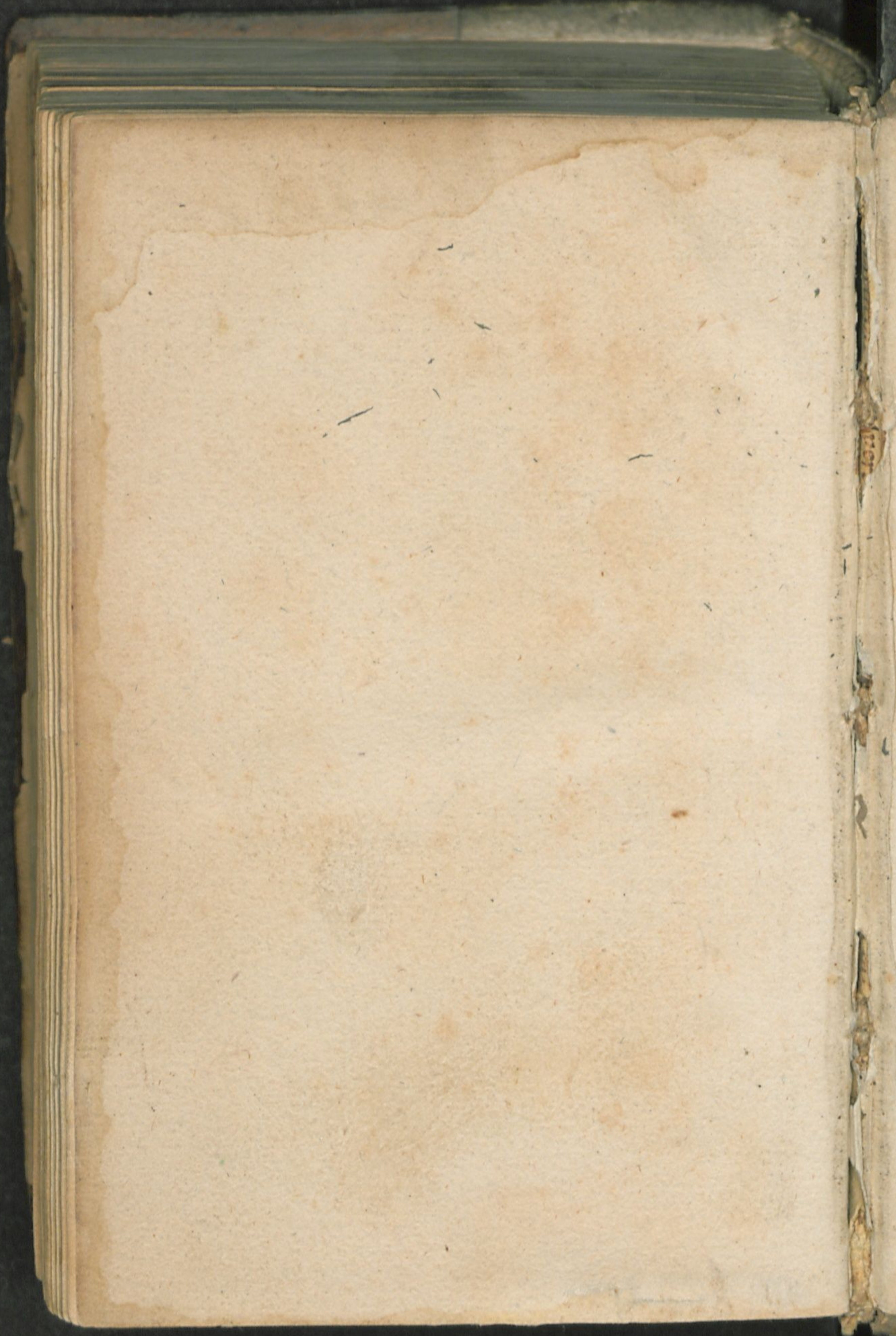

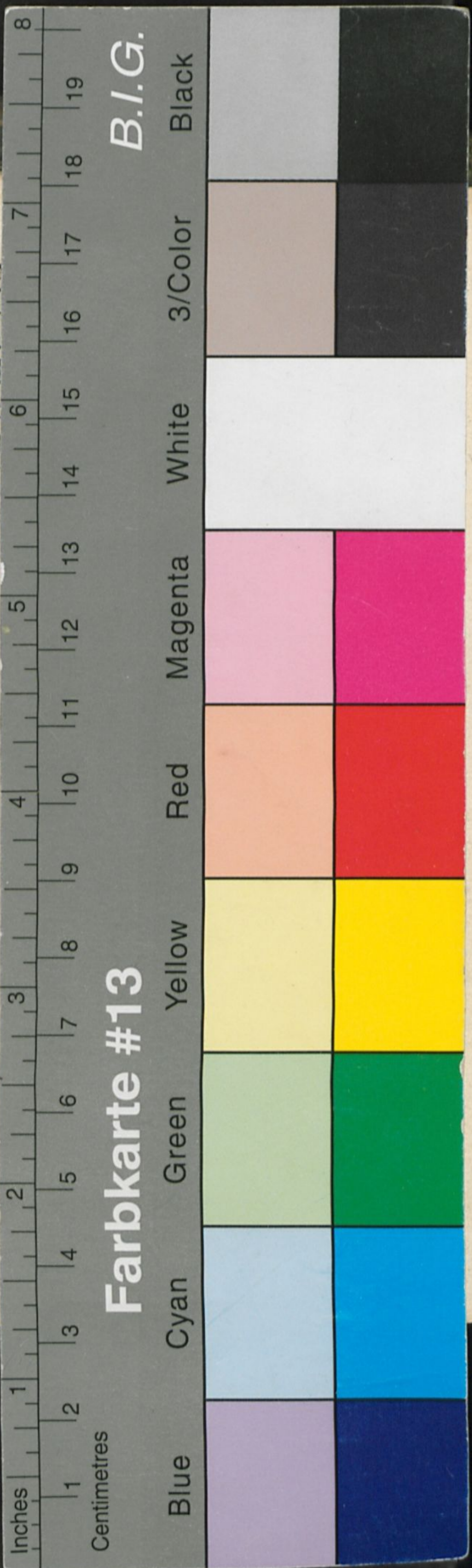

AB 67 $\frac{10}{C, 10}$

(X 2040274)

456.

DISPVTA

TIO, QVARE FIDE IVSTIFICE-
mur, non dilectione.

PHIL. MEL.

ITEM.

LOCI PRAECIPVI DOCTRINAE
Christiane.

VVITTENBERGAE ANNO
M. D. XXXI.)

3